

Szakképzés és felnőttképzés a nyomdaipar számára

Tóth József

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium jóváhagyása alapján 2020. szeptembertől indul az új szakképzés. Kreatívágazatban, új alapszakmákban vizuális alapoktatással kezdik a diákok a tanulmányukat.

A dekoratőr, fotográfus, grafikus, nyomdász, nyomdaipari technikus, mozgókép- és animáció-készítő szakmáknál közös alapok képzése folyik az első évben a nyomdászoknál és az első két évben a technikusoknál, teljesen azonos tartalommal és óraszámmal. Az ágazati alapvizsga letételekor még módjuk van a tanulóknak szakmát változtatni, mert csak ezt követően kezdődik a szakmai oktatás. Fontos, hogy az alapképzés során a tanulókat tereljük a nyomdai szakmák irányába, hogy biztosítani tudjuk a szakemberutánpótlást.

A két nyomdai szakmában hároméves nyomdászképzés és ötéves nyomdaipari technikus képzés indul nappali és esti tagozaton. Mind a két szakmának három szakiránya van: nyomdaipari előkészítő, nyomdaipari gépmester és nyomtatvány-feldolgozó. Az alapképzések az iskolákban zajlanak. A szakmai duális képzés pedig kettő, illetve három évben iskolai szakmai felügyelet mellett duális képzőhelyeken, nyomdánál, illetve szakképzési központokban történik. Nagyon fontos, hogy a módosult tananyagot figyelembe véve a csomagolóanyag-gyártás, flexónyomtatás szakmai gyakorlati oktatására is sor kerüljön.

A tanulók már a szakmai képzés megkezdésekor tanulmányi szerződést kötnek a nyomdákkal, amely alapján tanulmányi eredményüktől függően kiemelt ösztöndíjat kapnak a nyomdától. Kitűnő tanuló esetén az óradíj összege azonos a szakmunkás minimálbérrel. Azt, amit a nyomdák megspóroltak az oktatáson az elmúlt 25 évben, most ki kell fizetni kamatostól, mert csak így lehet biztosítani a jövő nyomdászait, befektetés nélkül nincs profit. Az új modern, termelékeny gépek megvásárlása nem elegendő.

Szükség van az ezekhez értő, az új oktatási elvek alapján képzett, szakmához és informatikához értő, angol nyelven is kommunikációképes szakemberekre is.

A megszüntetett OKJ-képzések helyett új felnőttképzések indulnak. A nyomdaipari alapszakmák nem lesznek felnőttképzésben oktathatók. A nyomdaipari alapképzés elvégzése után úgynevezett ráképzések lesznek.

Digitális montírozó és nyomóforma-készítő megnevezésű szakképesítést lehet szerezni. A tanulmányok megkezdésének előfeltétele:

- ◆ nyomdász, nyomdaipari gépmester szakma-irányú végzettség,
- ◆ nyomdaipari technikus, nyomdaipari gépmester szakma-irányú végzettség.

Folyamatszabályozó gépmester megnevezésű szakképesítést lehet szerezni. A tanulmányok megkezdésének előfeltétele:

- ◆ nyomdász, nyomdaipari gépmester szakma-irányú végzettség és minimum egyéves szakmai gyakorlat,
- ◆ nyomdász, nyomdaipari nyomtatvány-feldolgozó szakma-irányú végzettség és minimum egyéves szakmai gyakorlat,
- ◆ nyomdaipari technikus, nyomdaipari gépmester szakma-irányú végzettség és minimum egyéves szakmai gyakorlat
- ◆ nyomdaipari technikus, nyomdaipari nyomtatvány-feldolgozó szakma-irányú végzettség és minimum egyéves szakmai gyakorlat.

Könyvművész, könyvrestaurátor megnevezésű szakképesítést lehet szerezni. A tanulmányok megkezdésének előfeltétele:

- ◆ kézi könyvkötő szakma-irányú végzettség és minimum hároméves szakmai gyakorlat,
- ◆ nyomdász, nyomdaipari nyomtatvány-feldolgozó szakma-irányú végzettség és minimum hároméves szakmai gyakorlat,

- ♦ nyomdaipari technikus, nyomdaipari nyomtatvány-feldolgozó szakmairányú végzettség és minimum hároméves szakmai gyakorlat.

Nyomdai formakészítő megnevezésű szakképesítést lehet szerezni. A tanulmányok megkezdésének előfeltétele:

- ♦ nyomdász, nyomdaipari gépmester szakmairányú végzettség,
- ♦ nyomdaipari technikus, nyomdaipari gépmester szakmairányú végzettség.

Színátalakító (Color converter) megnevezésű szakképesítést lehet szerezni. A tanulmányok megkezdésének előfeltétele:

- ♦ nyomdász, nyomdaipari gépmester szakmairányú végzettség,
- ♦ nyomdász, nyomdaipari előkészítő szakmairányú végzettség,
- ♦ nyomdaipari technikus, nyomdaipari gépmester szakmairányú végzettség,
- ♦ nyomdaipari technikus, nyomdaipari előkészítő szakmairányú végzettség.

Az alapszakmák oktatása kizárólag a 44 iskolacentrum azon iskoláiban történhet, ahol biztosítani tudják az oktatás tárgyi és szaktanári feltételeit. A felnőttképzések induláskor kizárólag az iskolacentrumokban történhetnek. Később az akkreditáción sikeresen megfelelt felnőttképző intézmények, akik tudják biztosítani az oktatás tárgyi és szaktanári feltételeit, szintén bekapcsolódhatnak a képzésbe.

A duális képzésben a gyakorlati oktatást

- ♦ **szaktanár** (nyomda külön szerződik vele),
  - ♦ **nyomdász mester,**
  - ♦ **nyomdai felsőfokú végzettséggel** és ötéves gyakorlattal rendelkező nyomdai dolgozó (aki elvégezte a Kereskedelmi és Iparkamara 60 órás szakoktató képző tanfolyamát),
  - ♦ **nyomdai középfokú végzettséggel** és ötéves gyakorlattal rendelkező nyomdai dolgozó (aki elvégezte a Kereskedelmi és Iparkamara 60 órás szakoktató képző tanfolyamát)
- végezheti.

A felsorolt oktatás végzésére jogosult személyek az oktatást blokkosított formában végzik. Például egy ofszetnyomdában az ofszetnyomtatási gyakorlatot szerezheti meg a diák, de szükséges gyakorlatot szereznie egy csomagolóanyag-gyártó flexiónyomdában és digitális nyomdában is.

Van néhány nagy nyomda, amely tudja az összes technológiát gyakorlatban oktatni, de a kisebb, egy-egy technológiára specializálódott nyomdák így ugyanúgy tudnak tanulókat fogadni egy-egy oktatási blokkra.

A **nyomdász mester** végzettséget a megyei Kereskedelmi és Iparkamarákban az új oktatási elveknek megfelelően oktatják. A nyomdász mesteri cím megszerzésének feltételei:

- ♦ nyomdász, nyomdaipari szakmairányú, legalább középfokú végzettség,
- ♦ öt év szakmai gyakorlat,
- ♦ a Kereskedelmi és Iparkamara tanfolyamának sikeres elvégzése,
- ♦ mesterremek elkészítése és annak bemutatása és megvédése,
- ♦ mestervizsga eredményes letétele.

Sok évtized után végre a nyomdászokat érdemeiknek megfelelően tartják számon. Elmúlt a „munkásarisztokrácia” megbélyegzés. Sajnos, mire ezt megéltük, a nyomdászok nagyon megfogyatkoztak. Minden szakmáját szerető kollégának és kollégának kötelessége az oktatás támogatása.

A nyomdák megújulnak, 21. századi modern gépek kerülnek az üzemekbe. Ezek kezeléséhez szükség van az új nyomdászgenerációra. Őket a mi kötelességünk kinevelni. Már tisztán látszik az alagút végén a fény, de addig még el kell jutni. Addig is a szakma népszerűsítése a feladat. Segítsük, hogy minél több diákot tudjanak beiskolázni az iskolacentrumok. Az ITM most készíti elő a szakmai életutakat bemutató anyagát, amely szintén nagyon fontos a diákok megszólításában.

